

Samenwerkingsafspraken Edustandaard en Edu-V CONCEPT

Versie 0.3, augustus 2023

Inleiding

Deze notitie is bedoeld om de verdere samenwerking tussen Edustandaard en Edu-V verder te concretiseren en te operationaliseren.

In februari 2023 zijn in de Informatiekamer uitgangspunten vastgesteld voor de rol van Edustandaard t.a.v. de Groeifondsprojecten met als doel om bureaucratie, vertraging en een rem op innovatie te voorkomen¹

Edustandaard heeft in juni 2022 de ambitie geuit om voor alle Groeifondsprojecten de basis te vormen op het terrein van standaarden en architectuur. Edu-K heeft in haar reactie in september 2022 de ambitie van de Standaardisatieraad onderschreven en aangegeven uit te zien naar een duurzame en structurele samenwerking².

In de brief van september is aangekondigd om met een architectenraad te gaan werken met daarin een vertegenwoordiging vanuit Edustandaard en Kennisnet². Dit is eind 2022 gerealiseerd.

Edustandaard bewaakt het standaardisatieproces en de kwaliteit van standaardisatie in de onderwijsketens. Edustandaard ondersteunt bij de ontwikkeling van standaarden en stelt vast welke standaarden in gebruik en in beheer worden genomen. Daarnaast adviseert Edustandaard over technische ontwerpeisen aan (ketenprojecten, ketenafspraken of voorzieningen³.

De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling én implementatie ligt altijd in het toepassingsdomein, zoals Edu-V dat doet voor PO, VO, Speciaal onderwijs en MBO. Edustandaard kan Edu-V daarbij ondersteunen d.m.v. advies over relevante standaarden³.

In bijlage 1 wordt in een vervolg een beschrijving opgenomen van de werkprocessen. De bijlage is op dit moment alleen voorzien van een inhoudsopgave. Er wordt met Kennisnet / Bureau Edustandaard in aug/sept eerst een overleg gevoerd over de opzet alvorens deze bijlage wordt uitgewerkt.

Uitgangspunten voor de samenwerking van Edu-V met Edustandaard

De volgende uitgangspunten van de Informatiekamer, hebben we in deze notitie doorvertaald naar concrete samenwerkingsafspraken.

1. Focus op samenwerking aan de voorkant in plaats van controle achteraf
Edu-V volgt de ketenbrede referentiearchitectuur ROSA (zie kader hieronder). Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een Architectenraad met daarin een vertegenwoordiging vanuit de architectuurteams van Kennisnet, MBO Digitaal, Edustandaard en leveranciersorganisaties. De Architectenraad:
 - Selecteert de relevante kaders en laat deze vaststellen binnen Edu-V;

Edu-V

Eenvoudige, veilige en betrouwbare
gegevensuitwisseling voor het onderwijs

- Duidt de ketenreferentiearchitectuur ROSA en maakt deze toepasbaar. Hiermee biedt de architectenraad inzicht in de eisen die de omgeving stelt, bijvoorbeeld op het gebied van interoperabiliteit en compliancy;
- Plot de Edu-V initiatieven op de ketenreferentiearchitectuur ROSA. Hierdoor ontstaat inzicht en overzicht dat nodig is om dubbel werk te voorkomen, hergebruik te borgen en kennis te delen.

ROSA is een ketenreferentiearchitectuur die binnen het onderwijsdomein gebruikt wordt om het samenwerken in ketens te faciliteren en over onderwijsdomeinen heen dat wat gemeenschappelijk toegepast kan worden te beschrijven. De sectorale referentiearchitecturen (FORA, MOSA, HOSA) bevatten allemaal een sjabloon voor het inrichten van een Enterprise Architectuur voor een onderwijsinstelling.

De ROSA is de ketenreferentiearchitectuur die de verschillende sectoren met elkaar in verbinding brengt. Vanuit de sectoren, maar ook vanuit de Architectuurraad en Standaardisatieraad van Edustandaard, is de wens uitgesproken om meer samenhang te brengen in de verschillende sector- en referentiearchitecturen binnen het onderwijs

Bron: https://rosa.wikixl.nl/index.php/Samenhang_met_andere_architecturen

2. Bieden van ruimte aan projecten om eigen ideeën in te brengen

Voordat het ontwikkelen van een nieuwe standaard binnen Edu-V wordt gestart wordt nagegaan of een dergelijke standaard al in ontwikkeling is binnen een ander groeifondsprogramma of dat deze al bestaat.

Samenwerkingsafspraken

1. De Architectenraad Edu-V selecteert de relevante kaders voor Edu-V en legt deze vast in het architectuurkader. In de architectenraad zit een vertegenwoordiging van de architectuurteams van leveranciersorganisaties, Kennisnet, MBO Digitaal en Edustandaard die hierbij ondersteunen en hiervoor beschikbaar worden gesteld.
2. In het architectuurkader van Edu-V wordt verwezen naar de afspraken die in ontwikkeling of beheer zijn in de werkgroepen van Edustandaard.
3. Een aantal afspraken in met name de infrastructurele laag wordt dermate breed toegepast over verschillende sectoren en ketendomeinen, dat Edustandaard het initiatief heeft genomen om hiervoor werkgroepen te organiseren. Het betreft de volgende werkgroepen:
 - a. Edukoppeling
 - b. Toegang
 - c. Informatiebeveiliging en Privacy (IBP)
 - d. Uniforme beveiligingsvoorschriften (UBV)

Edu-V draagt bij aan het beheer en de doorontwikkeling van de werkgroepen die op initiatief van Edustandaard zijn gestart.

4. Edu-V draagt bij aan de samenhang tussen de ketenreferentiearchitectuur ROSA, de groeifondsarchitecturen en de referentiearchitecturen per sector. De referentiecomponenten en de gegevensdefinities worden periodiek afgestemd met de Adviesgroep Samenhang van Edustandaard. [Op deze wijze wordt zorggedragen voor de harmonisatie en doorontwikkeling van begrippen en hun definities, proces- en gegevensmodellen en ketenvoorzieningen.](#) ~~[Op deze wijze wordt zorggedragen voor de harmonisatie en doorontwikkeling van begrippen en definities.](#)~~

5. Het afsprakenstelsel Edu-V, waar het architectuurkader onderdeel van is, wordt door Edu-V publiek toegankelijk gemaakt. Hierdoor is het voor alle relevante partijen en projecten mogelijk om inzicht te krijgen in de laatste stand van zaken.
6. De Architectenraad Edu-V monitort de ontwikkelingen binnen de werkgroepen van Edu-V en signaleert wanneer de werkgroepen afwijken van het architectuurkader. Hiervoor is een toetsingsproces binnen het programma Edu-V ingericht (*wordt nog als bijlage uitgewerkt*). Binnen dit toetsingsproces zal ook afstemming plaatsvinden met de relevante werkgroepen die op initiatief van Edustandaard zijn gestart. Het Bestuurlijk Overleg van Edu-V kan alleen met eventuele afwijkingen instemmen (pas-toe-of-leg-uit) nadat het Bestuurlijk Overleg zich ervan heeft vergewist dat er over deze afwijking afstemming heeft plaatsgevonden tussen de Architectenraad Edu-V en Edustandaard.
7. De Architectenraad Edu-V informeert Bureau Edustandaard over de ontwikkeling van nieuwe standaarden of wijzigingsverzoeken op bestaande standaarden. Voordat Edu-V aan de slag gaat met een nieuwe standaard wordt bij Bureau Edustandaard nagegaan of er reeds bestaande standaarden zijn of dat er een ander project is waarin een vergelijkbare standaard wordt ontwikkeld. Hierin wordt ook nadrukkelijk het internationale perspectief meegenomen.
8. Zodra de ontwikkeling van een nieuwe standaard is beproefd op functionele en technische werking vraagt Edu-V een ROSA scan aan op de nieuwe standaard. Dit stelt Edu-V in staat om in de periode van ontwikkeling eigen ideeën in te brengen en ervaring op te doen met een nieuwe standaard. Tegelijkertijd kan Bureau Edustandaard een ROSA scan uitvoeren op een nieuwe standaard die reeds is beproefd in de praktijk.
9. Voor de uitvoering van de ROSA-scan stelt Bureau Edustandaard voldoende tijd en expertise beschikbaar. Een ROSA-scan dient binnen 4 weken afgerond te worden. Edu-V zorgt daarentegen voor een tijdige aanmelding van de nieuwe standaard(en) of wijzigingsverzoeken, namelijk minimaal 4 weken voorafgaand aan de uitvoering van de ROSA-scan.
10. Bij de ontwikkeling of wijziging van respectievelijk nieuwe of bestaande standaarden wordt nauw samengewerkt met Bureau Edustandaard en binnen de Architectuurraad met de vertegenwoordigers van de architectuurteams van het funderend onderwijs en het mbo. Bureau Edustandaard Kennisnet en MBO Digitaal levert leveren hiervoor in dit kader architecten en experts aan die in de Edu-V werkgroepen een actieve bijdrage kunnen leveren. Hierdoor Bureau Edustandaard wordt ook geborgd-zorgt ervoor dat de systematiek en werkwijze (onder meer AMIGO methodiek) van Edustandaard hierbij wordt gehanteerd. Ook levert Bureau Edustandaard een architect, die participeert in de architectenraad van Edu-V.
11. Edustandaard kan ook op andere terreinen een belangrijke ondersteuning vormen voor Edu-V als het gaat om de ondersteuning bij implementatie en de controle op het juiste gebruik van standaarden. Dit geldt in ieder geval voor de standaarden die al in beheer zijn gebracht bij Edustandaard. Over de wijze van in beheer nemen van nieuwe standaarden die gezamenlijk in de context van Edu-v worden ontwikkeld alsmede het afsprakenstelsel als geheel worden in de toekomst aanvullende afspraken gemaakt.
12. Edu-V en Edustandaard presenteren zich als twee samenwerkende organisaties die complementair zijn aan elkaar. Edu-V houdt zich bezig met het opstellen van een afsprakenstelsel en daarbinnen met de afspraken over de ontwikkeling en implementatie van

heeft opmaak toegepast: Tekstkleur: Rood

Edu-V

Eenvoudige, veilige en betrouwbare
gegevensuitwisseling voor het onderwijs

(nieuwe) standaarden en de standaarden binnen dit afsprakenstelsel. Edustandaard houdt zich bezig met het beheer en de doorontwikkeling van deze standaarden. Daarnaast borgt Edustandaard de samenhang van Edu-V met andere groeifondsprojecten op het gebied van standaarden. Edustandaard en Edu-V informeren in dit kader elkaar over relevante ontwikkelingen door minstens eenmaal per jaar over en weer een vertegenwoordiging deel te laten nemen aan verschillende overleggen:

- op operationeel niveau in de werkgroepen van Edu-V en Edustandaard;
- op tactisch niveau in de architectenraad Edu-V en architectuurraad van Edustandaard; en
- op strategisch niveau in het Bestuurlijk Overleg van Edu-V en de Standaardisatieraad van Edustandaard.

Bovenstaande afspraken worden minimaal eenmaal per jaar geëvalueerd en zo nodig herzien.

Bronnen

1. Notitie Governance op architectuur en standaarden versie 4.2 (OCW en Kennisnet, februari 2023)
2. Reactie Edu-K op brief Standaardisatieraad over samenwerking Edu-V en Edustandaard (Edu-K, september 2022)
3. Ambitie Standaardisatieraad t.a.v. samenwerking Edu-V en Edustandaard (Standaardisatieraad, juni 2022)
4. Aanzet werkafspraken voor samenwerking Edu-V met Edustandaard (Edustandaard, mei 2023)

Bijlage 1 Beschrijving werkprocessen

1. **Werkwijze werving en selectie leden architectenraad**
2. **Werkwijze ontwikkeling nieuwe of wijziging bestaande standaarden (ROSA-scan)**
3. **Werkwijze ondersteuning (juiste) implementatie standaarden**
4. **Werkwijze m.b.t. interne en externe communicatie**
5. **Werkwijze bijdrage aan Adviesgroep Samenhang ROSA**